

УДК 351:338.246.8(477)

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.215.324-332>

Коренєв М.С.

Національний університет «Одеська політехніка»

Korenev Mykyta

Odesa Polytechnic National University

<https://orcid.org/0009-0000-6681-1963>

ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО МЕХАНІЗМУ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

У статті досліджено інтегрований підхід як метод, що забезпечує погодженість загальнодержавних, регіональних і місцевих інтересів, поєднання секторальної, просторової та управлінської складових державної політики. Аналіз напрямів використання інтегрованого підходу в плануванні повоєнного відновлення засвідчив його інтегруючу роль у забезпеченні синхронізації планувальних документів. Доведено актуальність формування державного механізму на засадах інтегрованого підходу задля забезпечення узгодженості цілей, інтересів і дій, скоординованості зусиль суб'єктів повоєнного відновлення України. Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні теоретичних засад формування інтегрованого державного механізму повоєнного відновлення України. Практична значущість результатів окреслюється перспективами їх використання для розроблення Стратегії повоєнного відновлення України.

Ключові слова: інтегрований підхід, планування, повоєнне відновлення, державний механізм, координація, стратегія.

AN INTEGRATED APPROACH TO THE FORMATION OF THE GOVERNMENT MECHANISM FOR UKRAINE'S POST-WAR RECOVERY

This article examines the integrated approach as a method for implementing the principle of alignment between national, regional, and local interests, ensuring the integration of sectoral, spatial, and governance dimensions of public policy. The study analyses the application of the integrated approach in planning Ukraine's post-war recovery and demonstrates its role in strengthening the coherence between strategic, spatial, and financial planning across all levels of governance.

The findings indicate that the effective implementation of an integrated approach to Ukraine's post-war recovery policy under conditions of multilevel governance requires a high level of coordination among policy actors. The study substantiates the need to establish an integrated government mechanism whose strategic purpose is to ensure the alignment of goals, interests, and actions, as well as the coordination of efforts and synchronization of measures undertaken by all stakeholders involved in post-war recovery.

It is argued that the government mechanism for Ukraine's post-war recovery should be understood as a special institutional regime, formalized through detailed procedures and embedded in the regulatory framework as a set of rules governing interaction, coordination of actions, and synchronization of decisions among institutionally diverse policy actors. Through procedural regulation and the interconnection of individual actions, this mechanism is intended to ensure the integration of post-war recovery processes and facilitate a common strategic position among key policy stakeholders.

The study identifies two interrelated dimensions of the government mechanism – an institutional dimension and a technological dimension – which are integrated through the managerial technology of strategic design. This technology provides a framework for synchronizing and coordinating the actions, resources, and measures of all actors involved in implementing the recovery policy.

The scientific novelty of the research lies in conceptualizing the government mechanism for Ukraine's post-war recovery as a special institutional regime aimed at achieving strategic policy outcomes through procedural regulation, the interconnection of individual actions, and the integration of post-war recovery processes. The practical significance of the study is determined by the potential application of its findings in developing Ukraine's Post-War Recovery Strategy.

Keywords: integrated approach; strategic planning; post-war recovery; government mechanism; strategy; coordination.

JEL Classification: H83, O21, H54

Постановка проблеми. Військові дії в Україні безпосередньо вплинули на ієрархію функцій держави, які реалізовувались у мирний час через певний комплекс дій, розподілених за вертикаллю та горизонталлю. Домінуючими стали оборонно-безпекова та політично-дипломатична функції, а також виникла нова функція держави – відбудовна / відновлювальна, яка має не лише технічний чи економічний характер, а й політичний та соціальний. В умовах правового режиму воєнного стану виконання державою деяких ключових функцій має здійснюватися із врахуванням усіх об'єктивних обставин, включаючи необхідність швидкого прийняття управлінських рішень, економії часу, раціонального використання ресурсів, що потребує модернізації державних функцій.

Масштабність та взаємообумовленість прояву різновекторних суспільних трансформацій під впливом умов воєнного часу визначають потребу у невідкладному формуванні нової інституційної площини публічного управління – державної політики повоєнного відновлення України, яка б дозволила модернізувати й реалізувати функції держави для реалізації стратегічних цілей повоєнного відновлення. Для реалізації нової відновлювальної/реконструктивної функції держави був розроблений перший політичний документ План відновлення України та створено відповідні інституції: Національна рада з відновлення України від наслідків війни та Агентство з відновлення.

Повоєнне відновлення країни – це багатогранний процес, який вимагає стратегічного бачення нової моделі розвитку нашої держави, модернізації сутнісних характеристик ключових функцій держави з урахуванням викликів війни та інституціоналізації нової реконструктивної функції держави через формування на засадах інтегрованого підходу державного механізму повоєнного відновлення України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У сучасних вітчизняних наукових і аналітично-експертних дослідженнях проблемі інтеграції приділяється значна увага, що обумовлено, насамперед, розвитком регіональних інтеграційних процесів, транскордонного співробітництва та євроінтеграційним стратегічним курсом України. Термін «інтегрований підхід» має нормативне визначення [1], згідно з яким, це підхід, який застосовується під час розроблення проєктів Стратегії і плану заходів та передбачає поєднання секторальної (галузевої), територіальної (просторової) та управлінської складових державної регіональної політики. У Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки [2] визначено оновлений підхід до планування розвитку територій на засадах інтегрованого підходу (поєднання галузевого та територіального підходу). Інтегрований підхід впроваджується на національному рівні планування відновлення – Концепцією національної системи стратегічного планування 2025 року [3] передбачено розроблення нового фундаментального закону, яким буде врегульовано питання формування ієрархічно простої, необхідної і достатньої, вертикально інтегрованої системи стратегічних документів на загальнодержавному рівні.

У науковому дискурсі питання інтеграції розглядається в різних аспектах: політичному, військовому, управлінському, економічному, просторовому, секторальному тощо. Зокрема, у дослідженнях Є. Рябініна [4] та В. Суворова [5] акцентується увага на існуванні чотирьох стадій політичної інтеграції та ролі концепції «врядування» у формуванні інтеграційної політики європейської спільноти. Доцільність запровадження інтегрованого підходу до формування та реалізації державної регіональної політики, відновлення територій обґрунтована у роботах В. Осадчого та О. Шульги [6], С. Гречаної [7], О. Лавандовської [8]. Для ефективного відновлення територіальних громад, на думку науковців І. Котова [9], В. Красилюк [10], О. Євсюкової [11], необхідно використовувати комплексний підхід, який передбачає інтеграцію всіх аспектів відновлення: від інфраструктурних проєктів до соціальних і економічних ініціатив.

Аналіз наукових досліджень свідчить, що загальним у всіх підходах є розуміння важливої ролі комплексного / інтегрованого підходу до стратегічного і просторового планування відновлення, який дозволить не лише відновити зруйноване, а й створити нові можливості для розвитку та забезпечення сталого майбутнього. Додаткового поглибленого дослідження потребує обґрунтування теоретико-методологічних засад формування інтегрованого державного механізму, стратегічним завданням якого є забезпечення узгодженості цілей, інтересів і дій, скоординованості зусиль та синхронізації заходів суб'єктів повоєнного відновлення України.

Мета статті – з'ясувати сутність інтегрованого підходу, напрями його застосування у реалізації державної політики та обґрунтувати доцільність його використання для формування державного механізму повоєнного відновлення України.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети в дослідженні застосовано комплекс загальнонаукових методів аналізу. Так, порівняльно-аналітичний метод використано для зіставлення підходів до трактування понять «інтеграція», «інтегрований підхід», «державний механізм», а також узагальнення досвіду використання інтегрованого підходу для забезпечення планування повоєнного відновлення територій. Системний підхід дозволив обґрунтувати державний механізм повоєнного відновлення України як багаторівневу структуру у двох вимірах: інституційний та технологічний. Метод структурно-функціонального аналізу застосовано для визначення ролі окремих детермінант у формуванні інтегрованого державного механізму забезпечення узгодженості цілей, інтересів і дій, скоординованості зусиль та синхронізації заходів суб'єктів повоєнного відновлення України. Методи узагальнення та абстрагування використано при формуванні концептуальних положень щодо взаємозв'язку інтегрованого підходу та планувальної діяльності.

Виклад основних результатів дослідження. Філософія політичної інтеграції стала концептом європейської моделі багаторівневого врядування через поняття Governance – процеси взаємодії і прийняття рішень між

суб'єктами, які беруть участь у колективних рішеннях і діях, що призводить до створення, зміцнення або відтворення соціальних норм та інститутів [5]. Саме це визначає впливову роль концепції «врядування» на формування інтеграційної політики європейської спільноти, урядових рішень і впливів неурядових інституцій в умовах багаторівневості. На нашу думку, задля ефективного планування та реалізації Плану відновлення України, європейська інтеграційна модель багаторівневого врядування є найбільш дієвою. Адже перехід від правління до урядування означає заміну традиційних ієрархічних форм організації владно-суспільних відносин так званими горизонтальними мережевими моделями управління суспільством, що сприяє координованості та інтегрованості процесів відбудови / відновлення на всіх ієрархічних рівнях.

Інтегрований підхід до розвитку та відновлення на національному, регіональному і місцевому рівнях гарантує єдність всередині країни для громадян, бізнесу і зовні для партнерів з розвитку. Зокрема, оновлена у 2024 році Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки [2] ґрунтується на узгодженні її ключових пунктів з Ukraine Facility [12] та рамкою RDNA (Оцінка потреб України у відновленні) задля того, щоб синхронізувати систему багаторівневого урядування в Україні з наявними інструментами міжнародної підтримки та оцінки потреб.

Запровадження інтегрованого підходу до формування та реалізації державної регіональної політики передбачає поєднання галузево-секторальної, територіально-просторової та управлінської складових регіональної політики. Варто зазначити, що процес відновлення розпочався саме з територіальних громад й здебільшого зосереджений на відбудові й ремонті зруйнованих об'єктів, будівництві й облаштуванні укріплень, вирішенні питань інтеграції ВПО та гуманітарної допомоги. Проте, лише відбудова об'єктів не забезпечує подальший розвиток громади. Ключовими питання є забезпечення спроможності громади, зміцнення економічної активності й покращення соціальних сервісів для жителів громади, яке можливе лише за умови запровадження й дотримання комплексного / інтегрованого підходу до планування та організації всіх процесів відновлення, як способу багаторівневої узгодженої та скоординованої діяльності всіх стейкхолдерів.

Відповідно до визначення, наведеного у методичних рекомендаціях ООН щодо запровадження інтегрованого підходу в громадах, «інтегрований підхід є способом багаторівневої узгодженої та скоординованої діяльності ОМС і всіх стейкхолдерів щодо комплексної реалізації просторових, містобудівних, міжгалузевих, соціально-економічних пріоритетів місцевої політики щодо відновлення та розвитку з урахуванням власних особливостей і потенціалу, що має забезпечувати розвиток громади як цілісної соціально-економічної системи в умовах чинної внутрішньої і зовнішньої ситуації» [13, с. 20]. Також уточнюється, що інтегрований підхід у діяльності ОМС із відновлення та розвитку територіальної громади – це спосіб організації об'єктів і процесів на відповідній території, який розкриває

бачення, якою є або буде громада чи її територія, що дає змогу цілісно побачити шляхи розвитку й управління ними.

Наголосимо, що саме процеси відновлення територій територіальних громад отримали відповідне законодавче та нормативно-правове регулювання, що забезпечило інституціоналізацію інтегрованого підходу до планування відновлення на місцевому рівні.

Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» [14] визначено поняття «Концепція інтегрованого розвитку території територіальної громади», як документ стратегічного планування, який визначає довгострокові, міждисциплінарні, просторові й соціально-економічні пріоритети розвитку території, має вихідні дані для розроблення містобудівної документації на місцевому рівні, відповідає державним і регіональним програмам розвитку та затверджується відповідним ОМС; розробляється за ініціативою органу місцевого самоврядування з обов'язковим залученням основних учасників місцевого розвитку – мешканців, підприємницьких структур, а також інших суб'єктів, які провадять або планують провадити господарську діяльність на відповідній території.

Порядок формування Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади, затверджений Наказом Міністерства розвитку громад та територій України № 172 від 22 вересня 2022 року [15], визначає механізм інтегрованого розвитку, що здійснюється з метою реалізації принципів сталого розвитку, підвищення якості життя, доступності та рівності можливостей, сприяння розвитку суспільних відносин та ділової активності, оптимізації адміністративної діяльності.

Задля обґрунтування доцільності запровадження інтегрованого підходу до планування повоєнного відновлення територій нами проаналізовано чинне нормативно-правове регулювання цього процесу у взаємозв'язку різних типів планування (табл. 1). Як видно з таблиці, в системі планувальних документів на сьогодні чітко виділяються стратегічне планування, просторове планування, фінансове планування та інші види планувальних документів на місцевому рівні, між якими простежується ієрархія та взаємозв'язок. У цьому аспекті наголосимо, що з 2023 року розпочалася реформа управління публічними інвестиціями [16], яка запроваджує інтегрований підхід до стратегічного планування, формування напрямів державного інвестування, розробки проєктів та програм публічних інвестицій.

Таким чином, інтегрований підхід є ключовим для планування заходів з відновлення – стратегічне планування відновлення територіальних громад повинно розглядатися у взаємозв'язку з просторовим та фінансовим плануванням. Для забезпечення повноцінного інтегрованого підходу до реалізації заходів повоєнного відновлення України, окрім інтеграції планувальних документів на усіх ієрархічних рівнях, важливу роль в реалізації Плану відновлення відіграє скоординованість зусиль суб'єктів публічної влади у сфері повоєнного відновлення України для досягнення

національних цілей та залучення ключових акторів.

Таблиця 1

Нормативно-правові засади інтегрованого планування відновлення та розвитку територіальних громад

Вид планувальних документів	Нормативно-правовий акт, що їх регулює
<i>Стратегічне планування</i>	
Стратегія розвитку та План відновлення територіальної громади	Закон України «Про засади державної регіональної політики» [17]
	Постанова КМУ «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» [2]
	Наказ Міністерства розвитку громад та територій України «Методичні рекомендації щодо порядку розроблення, затвердження.... реалізації стратегій розвитку ТГ» [18]
Програма комплексного відновлення території ТГ (її частини) та концепція інтегрованого розвитку	Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» [19]
	Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» [14]
	Постанова КМУ «Про затвердження Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини) та внесення змін до них» [20]
Програма соціально-економічного розвитку ТГ	Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» [21]
	Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» [22]
	Закон України «Про засади державної регіональної політики» [17]
<i>Просторове планування</i>	
Комплексний план просторового розвитку території ТГ	Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» [14]
	Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності» [23]
	Постанова КМУ «Про затвердження порядків з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад» [24]
<i>Фінансове планування</i>	
Розробка Програми комплексного відновлення та реалізація проєктів у рамках Програми з відновлення України	Постанова КМУ «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів в рамках Програми відновлення України III» [25]
Фінансування проєктів відновлення	Постанова КМУ «Про затвердження Порядку використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії» [26]
Фінансування публічних інвестиційних проєктів	Постанови КМУ: «Деякі питання управління публічними інвестиціями» [16]; «Деякі питання розподілу публічних інвестицій» [27]; «Деякі питання підготовки, подання, оцінки та критеріїв пріоритетизації концепцій публічних інвестиційних проєктів на 2025 рік» [28].

Джерело: складено автором самостійно.

Ефективність координації діяльності суб'єктів політики повоєнного відновлення України безпосередньо залежить від наявності організаційно-оформленої системи інституцій та інститутів, які структурують взаємовідносини суб'єктів. Узгодженість інтересів і дій ключових акторів процесів відновлення є основним чинником забезпечення досягнення цілей політики. Стратегічним завданням координації діяльності суб'єктів політики відновлення України є опрацювання механізму узгодження спільної позиції уряду в питаннях, які обговорюються та приймаються головними інституціями в цій сфері.

Вищенаведений аналіз напрямів запровадження інтегрованого підходу до планування й реалізації паралельних, взаємопов'язаних процесів відбудови, відновлення і модернізації в умовах багаторівневого урядування свідчить про актуалізацію формування інтегрованого державного механізму, стратегічним завданням якого є забезпечення узгодженості цілей, інтересів і дій, скоординованості зусиль та синхронізації заходів суб'єктів повоєнного відновлення України.

Державний механізм за сучасних умов і викликів

воєнного стану, глобалізації і правової інтеграції, незалежно від його специфічних елементів, має відповідати, на думку І. Динник, певним вимогам: націленість на досягнення мети, яка стоїть перед державним механізмом; ефективність, тобто досягнення мети найкращим чином, в найбільш короткі терміни і з найменшими затратами; іманентна здатність до розвитку та модернізації [29]. При цьому авторка, на основі аналізу досвіду функціонування сучасних держав наголошує, що у ХХІ столітті системні реформи в демократичних країнах Європи пов'язані саме з модернізацією державних механізмів з огляду на зміну балансу держави і громадянського суспільства, інтеграційним проєктом в рамках Європейського Союзу, необхідністю забезпечення ефективної координації дії державних і недержавних інституцій зі сферою громадянського суспільства.

Виходячи із визначень, наведених у низці публікацій [30; 31; 32], сутність державного механізму розкривається через змістовне наповнення терміну «режим» з наголосом, що при проведенні режимних заходів мова йде не взагалі про упорядкування дій суб'єктів з точки

зору технологічних процесів або удосконалення управління в тій чи іншій сфері, а переслідується ціль зробити цю діяльність підконтрольною з точки зору відповідності національним інтересам, не допустити відхилення від установленого в цих інтересах порядку даної діяльності, попередити дії, що спричиняють шкоду. «У режимі на перший план виносяться регламентація порядку діяльності, що забезпечує облік і контроль дотримання правових норм. В залежності від того, які засоби домінують у режимі, він може бути або стимулюючим (створює сприятливі умови для задоволення конкретної групи інтересів), або обмежуючим (комплексне стримування задоволення інтересів)» [33, с. 103].

В аспекті нашого дослідження, інтегрований державний механізм повоєнного відновлення України – це спеціальний інституціональний режим, доведений до детальних процедур і закріплений в нормативних актах як регламент, що встановлює порядок взаємодії, координації дій та синхронізації рішень інституційно-різних суб'єктів політики повоєнного відновлення, який забезпечить узгодження спільної позиції щодо стратегічних цілей політики та шляхів їх досягнення.

Таким чином, державний механізм спрямований на стратегічний результат політики через регламентування та взаємозв'язок окремих дій, інтеграцію процесів повоєнного відновлення. Задля забезпечення дієвості державного механізму важливо визначити його специфічні особливості, що дозволить чітко ідентифікувати його структуру та сукупність параметрів, які забезпечать реальне функціонування.

Домінантною особливістю державного механізму повоєнного відновлення України, на наш погляд, є взаємодія різних за інституційною природою суб'єктів/акторів політики, специфіка якої пов'язана з різноманітністю її інституціональних форм та функцій, що в умовах багаторівневого урядування формується у форматах ієрархічної – структурної, горизонтальної – функціональної, мережевої – неформальної взаємодії. Це формує інституційний вимір державного механізму – структурний каркас реалізації реконструктивної/відновлювальної функції держави, що обумовлює формування певного інституціонального середовища зі встановленням регламенту координації міжінституційної взаємодії та синхронізації дій і рішень суб'єктів політики повоєнного відновлення України.

Виходячи з того, що державний механізм функціонує через інтеграцію способів, методів, процедур та технологій, за допомогою яких суб'єкти політики виконують свої функції та завдання, реалізують заходи, його динамічною особливістю є технологічна складова – процедурний каркас управління, який перетворює дії на результат. Специфіка технологічної складової державного механізму повоєнного відновлення України полягає в тому, що для реалізації Плану відновлення України, який є масштабним проєктом трансформації

країни, багато елементів мають працювати одночасно та паралельно під час його довготривалої реалізації.

Принципово важливо мати чітке стратегічне бачення структури цілей, на основі яких має бути сформована чітка державна політика, стратегія та відповідні програмні документи, відповідно до яких будуть вибудовані механізми, інституції та альянси для забезпечення ефективності довготривалого процесу відновлення. Це обумовлює доцільність запровадження управлінської технології стратегічного проєктування як технологічної основи державного механізму, заснованої на використанні проєктного підходу та інструментарію планування, прогнозування та прийняття управлінських рішень, що забезпечить інтеграцію об'єктних і технологічних (управлінських) державних функцій задля інституціоналізації, синхронізації та координації дій, ресурсів і заходів усіх суб'єктів реалізації політики відновлення.

Висновки. Аналіз напрямів застосування інтегрованого підходу до формування державної політики та планування повоєнного відновлення засвідчив його погоджувальну роль у забезпеченні ієрархічного взаємозв'язку стратегічного планування з просторовим та фінансовим плануванням. Проте, для забезпечення повноцінного інтегрованого підходу до реалізації політики повоєнного відновлення України, окрім інтеграції планувальних документів, важливу роль в умовах багаторівневого урядування відіграє скоординованість зусиль суб'єктів політики, що обумовлює доцільність формування інтегрованого державного механізму повоєнного відновлення України.

Доведено, що інтегрований державний механізм повоєнного відновлення України – це спеціальний інституціональний режим, спрямований на стратегічний результат політики через регламентування та взаємозв'язок окремих дій, інтеграцію процесів повоєнного відновлення. Визначено два виміри державного механізму – інституційний та технологічний, які інтегруються через управлінську технологію стратегічного проєктування задля забезпечення синхронізації та координації дій, ресурсів і заходів усіх суб'єктів реалізації політики відновлення.

Перспективами подальших наукових досліджень за цим напрямом є обґрунтування стратегічного проєктування як технологічної основи державного механізму повоєнного відновлення України.

Декларація щодо використання інструментів штучного інтелекту. В ході підготовки статті було використано інструменти генеративного штучного інтелекту (ChatGPT-4) для перевірки перекладу анотації на англійську мову. Текст анотації на англійській мові, перевірений за допомогою штучного інтелекту, не використовувався без критичного редагування. Автор несе повну відповідальність за науковість, точність та цілісність контенту.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Порядку розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених Стратегії і плану заходів : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 931; втрата чинності від 11.08.2023,

підстава - 817-2023-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-2015-%D0%BF/en-mk/ed20181117#Text> (дата звернення: 15.05.26).

2. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 в ред. від 13.03.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#n189> (дата звернення: 15.05.26).

3. Про схвалення Концепції національної системи стратегічного планування : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.08.2025 № 853-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/853-2025-%D1%80#Text> (дата звернення: 15.05.26).

4. Рябінін Є. Процеси інтеграції у XX столітті: основні концепції їх вивчення. Політичний менеджмент. 2006. № 5. С. 122–130. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/riabinin_protsey.pdf (дата звернення: 15.05.26).

5. Суворов В. П. Багаторівневе управління в контексті реалізації європейських політик щодо розбудови України на субнаціональному рівні. Державне будівництво. 2023. № 1(33). С. 119–131. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-11>

6. Осадчий В. В., Шульга О. А. Інституційні структури конвергенції регіональних моделей України та ЄС. Економіка та суспільство. 2025. Вип. 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-63>

7. Гречана С. Інтегрований підхід до забезпечення ефективності розбудови територій відновлення. Еколого-правові детермінанти соціально-економічного розвитку держави: виклики воєнного часу та перспективи повоєнного відновлення : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 26 квітня 2024). Київ, 2024. С. 105–109. URL: https://er.knuid.edu.ua/bitstream/123456789/29849/4/Tityl_2024_sb.pdf (дата звернення: 23.05.26)

8. Лівандовська О. А., Камашев А. В. Інтегрований підхід до відновлення територій: управління розвитком та інфраструктурне забезпечення. Сталий розвиток економіки. 2025. № 3(54). С. 87–93. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-13>

9. Котов І. В. Напрями відновлення територіальних громад в післявоєнний період в Україні. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2025. № 17. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-17-02-14>

10. Красилук В. Ф. Можливі сценарії розвитку територіальних громад в післявоєнний період. Політичне життя. 2024. Вип. 4. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2024.4.6>

11. Євсюкова О. В. Відновлення та розвиток територіальних громад в Україні: проблематика та процесуальна специфіка. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2023. № 4(82). С. 110–118. DOI: <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2023.4.19>

12. План для реалізації Ukraine Facility. Програма підтримки економіки. Офіційний вебпортал Ukraine Facility. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/> (дата звернення: 15.05.26).

13. Інтегрований підхід до відновлення та розвитку громади: методичні рекомендації для органів місцевого самоврядування. Програма розвитку ООН. 2024. 64 с. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-12/metodyka_samoosinku.pdf (дата звернення: 15.05.26).

14. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI в ред. від 04.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17> (дата звернення: 15.05.26).

15. Про затвердження Порядку формування Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади : Наказ Міністерства розвитку громад та територій України від 22.09.2022 № 172. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-22#Text> (дата звернення: 15.05.26).

16. Деякі питання управління публічними інвестиціями : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 527. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.05.26).

17. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII в ред. від 01.01.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (дата звернення: 15.05.26).

18. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад : Наказ Міністерства розвитку громад та територій України № 265 від 21.12.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0265914-22#Text> (дата звернення: 15.05.26).

19. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій : Закон України від 09.07.2022 № 2389-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text> (дата звернення: 15.05.26).

20. Про затвердження Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини) та внесення змін до них : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 року № 1159. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1159-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.05.26).

21. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 № 1602-III в ред. від 02.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text> (дата звернення: 15.05.26).

22. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР в ред. від

31.10.2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 15.05.26).

23. Про внесення змін до деяких законів України щодо першочергових заходів реформування сфери містобудівної діяльності : Закон України від 12.05.2022 № 2254-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2254-20#Text> (дата звернення: 15.05.26).

24. Про затвердження порядків з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.2023. № 731. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-2023-%D0%BF#n36> (дата звернення: 15.05.26).

25. Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Програми відновлення України III : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2025 № 162. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.05.26).

26. Про затвердження Порядку використання коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.02.2023 № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2023-%D0%BF#n30> (дата звернення: 15.05.26).

27. Деякі питання розподілу публічних інвестицій : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2025 № 232. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення: 15.05.26).

28. Деякі питання підготовки, подання, оцінки та критеріїв пріоритезації концепцій публічних інвестиційних проектів на 2025 рік : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2024 № 903. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2024-%D0%BF#n9> (дата звернення: 15.05.26).

29. Динник І. П. Механізми розвитку та функціонування держави у сучасному світі. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2021. № 6. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/6_2021/32.pdf (дата звернення: 15.05.26).

30. Децик О. П. Державний механізм координації діяльності суб'єктів публічної дипломатії в Україні. Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2019. Т. 30(69), № 3. С. 59–66. URL: http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/3_2019/13.pdf (дата звернення: 15.05.26).

31. Парфьонов І. В. Інституційна модель державного механізму проектного управління регіональним розвитком. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування : електронне наукове фахове видання ХНТУ. 2014. Вип. 2(11). URL: https://el-zbirn-du.at.ua/2014_2/13.pdf (дата звернення: 15.05.26).

32. Чижов Д. А. Роль державного механізму в забезпеченні прав та свобод людини у сфері національної безпеки України : монографія. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2023. 216 с. URL: <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/18655547-2178-48a0-b284-cd82b825c308/content> (дата звернення: 15.05.26).

33. Децик О. П. Інституціональна взаємодія як специфічна особливість сфери публічної дипломатії. Право та державне управління. 2020. № 1. С. 98–106. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-2.14>

References:

1. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2015, November 11). Pro zatverdzhennia Poriadku rozroblennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku Ukrainy i planu zakhodiv z yii realizatsii, a takozh provedennia monitorynhu ta otsinky rezultatyvnosti realizatsii zaznachenikh Stratehii i planu zakhodiv [On approval of the Procedure for developing the State Regional Development Strategy of Ukraine and the action plan for its implementation, as well as monitoring and evaluation of the implementation of the Strategy and the action plan] (Resolution No. 931). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/931-2015-%D0%BF/en-mk/ed20181117#Text>

2. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020, August 5). Pro zatverdzhennia Derzhavnoi stratehii rehionalnoho rozvytku na 2021–2027 roky [On approval of the State Regional Development Strategy for 2021–2027] (Resolution No. 695). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF>

3. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, August 13). Pro skhvalennia Kontseptsii natsionalnoi systemy stratehichnoho planuvannia [On approval of the Concept of the National Strategic Planning System] (Order No. 853-r). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/853-2025-%D1%80#Text>

4. Riabinin, Ye. (2006). Protsesty intehratsii u XX stolitti: osnovni kontseptsii yikh vyvchennia [Integration processes in the twentieth century: Main concepts for their study]. Politychnyi menedzhment, (5), 122–130. https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/riabinin_protsesty.pdf [in Ukrainian].

5. Suvorov, V. P. (2023). Bahatorivneve upravlinnia v konteksti realizatsii yevropeiskyykh polityk shchodo rozbudovy Ukrainy na subnatsionalnomu rivni [Multilevel governance in the context of implementing European policies for the development of Ukraine at the subnational level]. Derzhavne budivnytstvo, 1(33), 119–131. <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-11> [in Ukrainian].

6. Osadchyi, V. V., & Shulha, O. A. (2025). Instytutsiini struktury konverhentsii rehionalnykh modelei Ukrainy ta YeS [Institutional structures for the convergence of regional models of Ukraine and the EU]. Ekonomika ta suspilstvo, (71). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-63> [in Ukrainian].

7. Hrechana, S. (2024). Intehrovanyi pidkhid do zabezpechennia efektyvnosti rozbudovy terytorii vidnovlennia [An integrated approach to ensuring the effectiveness of the development of recovery territories]. In V. A. Ustymenko (Ed.), Ekoloho-pravovi determinanty sotsialno-ekonomichnoho rozvytku derzhavy: vyklyky voiennoho chasu ta

perspektyvy povoiennoho vidnovlennia: Materialy Vseukrainskoi naukovy-praktychnoi konferentsii (Kyiv, April 26, 2024) [Ecological and legal determinants of the socio-economic development of the state: Challenges of wartime and prospects for post-war recovery: Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference] (pp. 105–109). https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/29849/4/Tityl_2024_sb.pdf [in Ukrainian].

8. Livandovska, O. A., & Kamashev, A. V. (2025). Intehrovanyi pidkhid do vidnovlennia terytorii: upravlinnia rozvytkom ta infrastrukturne zabezpechennia [An integrated approach to territorial recovery: Development management and infrastructure support]. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, 3(54), 87–93. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-13> [in Ukrainian].

9. Kotov, I. V. (2025). Napriamy vidnovlennia terytorialnykh hromad u pisliavoiennyi period v Ukraini [Directions for the recovery of territorial communities in Ukraine in the post-war period]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: Pravo, publichne upravlinnia ta administruvannia*, (17). <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-17-02-14> [in Ukrainian].

10. Krasyluk, V. F. (2024). Mozhlyvi stsenarii rozvytku terytorialnykh hromad u pisliavoiennyi period [Possible scenarios for the development of territorial communities in the post-war period]. *Politychne zhyttia*, (4). <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2024.4.6> [in Ukrainian].

11. Yevsiukova, O. V. (2023). Vidnovlennia ta rozvytok terytorialnykh hromad v Ukraini: problematyka ta protsesualna spetsyfika [Recovery and development of territorial communities in Ukraine: Problems and procedural specifics]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Publichne upravlinnia i administruvannia*, 4(82), 110–118. <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2023.4.19> [in Ukrainian].

12. Ministry of Economy of Ukraine. (n.d.). Plan dlia realizatsii Ukraine Facility. Prohrama pidtrymky ekonomiky [Ukraine Facility Implementation Plan. Economic Support Programme]. Ukraine Facility. <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/> [in Ukrainian].

13. United Nations Development Programme. (2024). Intehrovanyi pidkhid do vidnovlennia ta rozvytku hromady: metodychni rekomendatsii dlia orhaniv mistsevoho samovriaduvannia [Integrated approach to community recovery and development: Methodological recommendations for local self-government bodies]. https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2024-12/metodyka_samootsinky.pdf [in Ukrainian].

14. Law of Ukraine No. 3038-VI. Pro rehuliuвання mistobudivnoi diialnosti [On Regulation of Urban Planning Activities]. (2011, February 17). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>

15. Ministry for Communities and Territories Development of Ukraine. (2022, September 22). Pro zatverdzhennia Poriadku formuvannia Kontseptsii intehrovanoho rozvytku terytorii terytorialnoi hromady [On approval of the Procedure for developing the Concept of Integrated Development of the Territory of a Territorial Community] (Order No. 172). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1421-22#Text>

16. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, February 28). Deiaki pytannia upravlinnia publichnymy investytsiamy [Some issues of public investment management] (Resolution No. 527). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/527-2025-%D0%BF#Text>

17. Law of Ukraine No. 156-VIII. Pro zasady derzhavnoi rehionalnoi polityky [On the Principles of State Regional Policy]. (2015, February 5). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text>

18. Ministry for Communities and Territories Development of Ukraine. (2022, December 21). Pro zatverdzhennia Metodychnykh rekomendatsii shchodo poriadku rozroblennia, zatverdzhennia, realizatsii, provedennia monitoryngu ta otsiniuvannia realizatsii stratehii rozvytku terytorialnykh hromad [On approval of the Methodological Recommendations for the development, approval, implementation, monitoring and evaluation of territorial community development strategies] (Order No. 265). <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0265914-22#Text>

19. Law of Ukraine No. 2389-IX. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zasad derzhavnoi rehionalnoi polityky ta polityky vidnovlennia rehioniv i terytorii [On amendments to certain legislative acts of Ukraine concerning the principles of state regional policy and the policy of recovery of regions and territories]. (2022, July 9). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text>

20. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2022, October 14). Pro zatverdzhennia Poriadku rozroblennia, provedennia hromadskoho obhovorennia, pohodzhennia prohram kompleksnoho vidnovlennia oblasti, terytorii terytorialnoi hromady (yii chastyny) ta vnesennia zmin do nykh [On approval of the Procedure for development, public consultation, approval and amendment of comprehensive recovery programmes for regions and territorial communities (or parts thereof)] (Resolution No. 1159). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1159-2022-%D0%BF#Text>

21. Law of Ukraine No. 1602-III. Pro derzhavne prohnozuvannia ta rozroblennia prohram ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Ukrainy [On State Forecasting and Development of Programmes of Economic and Social Development of Ukraine]. (2000, March 23). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

22. Law of Ukraine No. 280/97-VR. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini [On Local Self-Government in Ukraine]. (1997, May 21). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

23. Law of Ukraine No. 2254-IX. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy shchodo pershocherhovykh zakhodiv reformuvannia sfery mistobudivnoi diialnosti [On amendments to certain laws of Ukraine regarding priority measures for reforming urban planning activities]. (2022, May 12). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2254-20#Text>

24. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2023, July 18). Pro zatverdzhennia poriadkiv z pytan vidnovlennia ta

rozvytku rehioniv i terytorialnykh hromad [On approval of procedures for the recovery and development of regions and territorial communities] (Resolution No. 731). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/731-2023-%D0%BF#n36>

25. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, February 14). Pro zatverdzhennia Poriadku ta umov nadання subventsii z derzhavnoho biudzhetu mistsevim biudzhetam na realizatsiiu proektiv v ramkakh Prohramy vidnovlennia Ukrainy III [On approval of the Procedure and conditions for granting subventions from the state budget to local budgets for the implementation of projects under the Ukraine Recovery Programme III] (Resolution No. 162). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/162-2025-%D0%BF#Text>

26. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2023, February 10). Pro zatverdzhennia Poriadku vykorystannia koshtiv fondu likvidatsii naslidkiv zbroinoi ahresii [On approval of the Procedure for the use of the Fund for the Elimination of the Consequences of Armed Aggression] (Resolution No. 118). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2023-%D0%BF#n30>

27. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2025, February 28). Deiaki pytannia rozpodilu publichnykh investysii [Some issues of public investment allocation] (Resolution No. 232). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232-2025-%D0%BF#Text>

28. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024, August 9). Deiaki pytannia pidhotovky, podannia, otsinky ta kryteriiv prioritetyzatsii kontseptsii publichnykh investysiiinykh proektiv na 2025 rik [Some issues of preparation, submission, evaluation and prioritization criteria for public investment project concepts for 2025] (Resolution No. 903). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2024-%D0%BF#n9>

29. Dynnyk, I. P. (2021). Mekhanizmy rozvytku ta funktsionuvannia derzhavy u suchasnomu sviti [Mechanisms for the development and functioning of the state in the modern world]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, (6). http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/6_2021/32.pdf [in Ukrainian].

30. Detsyk, O. P. (2019). Derzhavnyi mekhanizm koordynatsii diialnosti subiektiv publichnoi dyplomatii v Ukraini [State mechanism for coordinating the activities of public diplomacy actors in Ukraine]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Derzhavne upravlinnia*, 30(69), 3, 59–66. http://www.pubadm.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/3_2019/13.pdf [in Ukrainian].

31. Parfonov, I. V. (2014). Instytutsiina model derzhavnoho mekhanizmu proektnoho upravlinnia rehionalnym rozvytkom [Institutional model of the state mechanism for project management of regional development]. *Teoriiia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia i mistsevoho samovriaduvannia*, 2(11). https://el-zbirn-du.at.ua/2014_2/13.pdf [in Ukrainian].

32. Chyzhov, D. A. (2023). Rol derzhavnoho mekhanizmu v zabezpechenni prav ta svobod liudyny u sferi natsionalnoi bezpeky Ukrainy [The role of the state mechanism in ensuring human rights and freedoms in the field of national security of Ukraine]. *National Academy of Internal Affairs*. <https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/18655547-2178-48a0-b284-cd82b825c308/content> [in Ukrainian].

33. Detsyk, O. P. (2020). Instytutsionalna vzaiemodiia yak spetsyfichna osoblyvist sfery publichnoi dyplomatii [Institutional interaction as a specific feature of the field of public diplomacy]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, (1), 98–106. <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.1-2.14> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 03.07.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 27.07.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 25.08.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.